

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 28/2010 vp

Hallituksen esitys laeiksi sairausvakuutuslain, Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain, lapsili- sälain sekä lasten kotihoidon ja yksityisen hoi- don tuesta annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 16 päivänä syyskuuta 2010 lähettänyt sosiaali- ja terveysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laeiksi sairausvakuutuslain, Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain, lapsilisälain sekä lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamisesta (HE 139/2010 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitussihteeri Pekka Humalto, sosiaali- ja terveysministeriö
- lakimies Henna Harju, sosiaali- ja terveysministeriö
- osastopäällikkö Esko Karjala, Kansaneläkelaitos
- projektiekonomisti Ilkka Kaukoranta, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- FYSI ry:n toiminnanjohtaja Aino Sainio, Suomen Yrittäjät.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan, että indeksisuojan ulkopuolella olevat vähimmäismääräinen kuntoutusraha ja vähimmäismääräinen sairaus-, äitiys-, erityisäitiys-, isyys- ja vanhempainraha sekä erityishoitoraha sidotaan kuluttajahintojen muutosta vastaavaan kansaneläkeindeksiin. Lisäksi ehdotetaan, että kansaneläkeindeksiin sidotaan myös lapsilisät sekä lasten kotihoidon tuki ja yksityisen hoidon tuki.

Esitykseen sisältyy myös ehdotus niiden sairausvakuutuslaissa ja Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista

annetussa laissa olevien euromäärien muuttamisesta vuoden 2010 tasoon, joita jo voimassa olevan lain mukaan korotetaan vuosittain indeksin muutosta vastaavasti.

Esitys liittyy valtion vuoden 2011 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Esitykseen sisältyvät lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2011, kuitenkin niin, että etuuksien kansaneläkeindeksiin sitomista koskeva muutos tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2011.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Valiokunta pitää myönteisenä uudistuksena indeksisuojan ulkopuolella olevien lapsilisien, vähimmäismääräisten päivärahojen, erityishoitotuhan ja lastenhoidon tukien sitomista indeksiin. Uudistus osaltaan toteuttaa hallituksen pyrkimystä parantaa lapsiperheiden taloudellista asemaa. Indeksisuojan puuttuminen on merkinnyt, että etuuskien taso on jäänyt jälkeen kustannustason kehityksestä eivätkä toteutetut tasokorotukset ole olleet riittäviä etuuskien tason säilyttämiseksi.

Kansaneläkeindeksi seuraa hintatason nousua ja kumoaa siten inflaation vaikutuksen. Kansaneläkeindeksi nostaa etuuksia kuitenkin ansioiden kehittymistä hitaammin. Tästä syystä indeksisidonnaisuus ei pitkällä aikavälillä turvaa etuuskien tason säilymistä, vaan etuuksiin tarvitaan tulevaisuudessakin tasokorotuksia. Valiokunta pitää tarpeellisena, että tässä yhteydessä indeksisuojan ulkopuolelle jäävä opintotuki pyritään myös myöhemmin sitomaan indeksiin.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan kansaneläkeindeksi nousee ensi vuonna

0,4 prosenttia esityksessä arvioidun 0,8 prosentin sijasta. Näin valtiolle aiheutuvat menovaikutukset jäävät vuonna 2011 esityksessä arvioitua puolet pienemmiksi. Vuonna 2011 menojen lisäys on valtiolle 5,6 miljoonaa euroa, josta valtaosa, 4,75 miljoonaa euroa, aiheutuu lapsilisiin tulevasta indeksikorotuksesta. Kuntasektorille menonlisäys on 1,2 miljoonaa euroa, josta puolet korvataan valtionosuuksina. Etuuskien indeksisidonnaisuus on kuitenkin tulevina vuosina taloudellisilta vaikutuksiltaan mittava, koska kustannusvaikutukset kohoavat vuosittain nopeasti. Vuonna 2014 indeksisidonnaisuudesta aiheutuvat menot ovat arviolta yhteensä 130 miljoonaa euroa.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella sosiaali- ja terveysvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotukset hyväksytään muuttamattomina.

Helsingissä 29 päivänä lokakuuta 2010

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Inkeri Kerola /kesk
vpj. Sirpa Asko-Seljavaara /kok
jäsen. Outi Alanko-Kahiluoto /vihr
Risto Autio /kesk
Arja Karhuvaara /kok
Anneli Kiljunen /sd
Marjaana Koskinen /sd
Håkan Nordman /r

Markku Pakkanen /kesk
Päivi Räsänen /kd
Paula Sihto /kesk
Seppo Särkiniemi /kesk
Satu Taiveaho /sd
Lenita Toivakka /kok
Erkki Virtanen /vas.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Eila Mäkipää.